

Kysytyt kysymykset ja niihin vastaukset, liittyen OKM:n ohjauskirjeeseen 6.10.2025

Miksi tällainen ohjeistus on tehty?

Mikäli kunta saa jo jostain toisaalta (esim. valtionosuuksina) rahaa tietyn kohderyhmän tukemiseen tai toiminnan järjestämiseen, ei siihen voi käyttää nuorten työpajatoiminnan avustusta. Tämä päällekkäisen rahoituksen kieltä pohjautuu valtionavustuslakiin (7 §: 1 mom. kohta 3). Näitä työmuotoja voi kuitenkin toteuttaa osana nuorten työpajaympäristöä muulla rahoituksella tai osana vaadittua 25% ylittävää omarahoitusta.

Valtionavustuksen käyttöä suhteessa muissa laeissa säädettyihin viranomaistehtäviin ja valtionrahoituksiin selvennetään viime vuosien toimintaympäristössä tapahtuneiden merkittävien muutosten seurauksena. Näitä muutoksia ovat hyvinvointialueiden ja työllisyysalueiden aloittaminen sekä oppivelvollisuuden laajentaminen. Näihin liittyviin toimintoihin valtio ohjaa jo muuta rahoitusta esimerkiksi valtionosuuksin. Valtionosuudet ja muut toimialakohtaiset julkiset rahoitukset kattavatkin jo monia tehtäviä, joita on aiemmin toteutettu nuorten työpajatoiminnan kautta.

Tarkennusta tehdään, sillä nuorten työpajojen avustusbudjetti 14 miljoonaa ei pitkälle tule riittämään, kun pajatoiminnan kustannukset nousevat jatkuvasti mm. inflaation vuoksi. Lisäksi, koska useamman uuden kunnan alueella on viritteillä uusien nuorten työpajojen starttaamista, tulee työpajakohtainen omarahoituksen todellinen osuus kasvamaan. Näemme tämän seikan uhkana nuorten työpajatoiminnan tulevaisuudelle ja siksi haluamme rahoitusta myös muilta toimialoilta.

Vertailun vuoksi: työllisyyspalveluiden toiminnan aloittamisen myötä kunnille on siirretty vuodelle 2025 valtionosuuksina 874 miljoonaa euroa, ja vuonna 2020 oppivelvollisuuden laajentumisen hintalapuksi arvioitiin 129 miljoonaa vuositasolla.

Miksi ohjeistuksessa puhutaan, että ”Tästä syystä nuorisotyöllisten menetelmien kehittämiseen annetaan aikaa ja täydessä mittakaavassa tätä ohjetta tullaan tulkitsemaan vuoden 2027 nuorten työpajatoimintaan jaettavaan avustukseen liittyen”, mutta silti on nostettu työmuotoja, joita ei voi toteuttaa vuoden 2026 alkavalla avustuskaudella?

OKM on jo linjannut aiemmin, että hyvinvointialueen järjestämisvastuulle kuuluvia tuen tarpeisiin vastaavat sosiaalipalvelut sekä työvoimaviranomaisen vastuulle kuuluvat valmennuspalvelut eivät kuulu nuorten työpajatoiminnan avustuksen alaiseen toimintaan. Näiden linjausten noudattamista jatketaan.

OKM on myös valmistelemassa ohjetta siitä, miten nuorten työpajoilla voi suorittaa oppivelvollisuutta TUVA-opinnoissa – tämä ohjeistus tulee tietojemme mukaan alkuvuodesta 2026, ennen valtionapupäätösten tekoa, joten tämäkin ohjeistus tulee huomioida avustushakemusta tehdessä.

Muiden poisrajattavien työmuotojen osalta haluamme antaa nuorten työpajatoimijoille aikaa yhteistyökuvioiden sekä uusien toimintamuotojen kehittämiseen, minkä vuoksi näiden toteutusta saa jatkaa vielä 2026 ajan, mutta ei enää vuonna 2027 alkamalla avustuskaudella.

Mitä tarkoittaa ohjeen täysimittainen noudattaminen vuoden 2027 avustuksen osalta?

Vuoden 2027 aikana alkavalla hankekaudella noudatetaan ohjauskirjeen ohjeistusta: ”*Toisten toimialojen vastuulle lakisääteisesti kuuluvia työmuotoja ei voi toteuttaa nuorten työpajatoimintaan tarkoitettulla valtionavustuksella. Opetus- ja kulttuuriministeriö suosittelee, että nuorten työpajat tekevät sovitusti yhteistyötä muiden oman alueen toimijoiden (kuten hyvinvointialue, työllisyyspalvelut ja koulutuksen järjestäjät) kanssa ja tuottavat niille maksullisena palveluna myös näiden vastuulle kuuluvia työmuotoja. Näiden valmennuspalveluiden tuottamisesta syntyviä kustannuksia ja niiden tilastoja ei kuitenkaan tule merkitä hankeavustuksen hakemukselle eikä loppuselvitykseen. Tuottoja voi kuitenkin käyttää osana avustuksen vaatimaa omarahoitusta.*” Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että avustuksen alainen toiminta on erillisellä kustannuspaikalla muusta toiminnasta. Loppuselvityksen tilastointiyhteenvetoja tehdessä on kokonaissummasta poistettava sellaiset nuoret, jotka ovat olleet ei-hyväksytyllä toimenpiteellä.

Voiko omarahoituksella tehdä myös muita toimenpiteitä kuin valtionavustuksen alaiseksi hyväksytyjä?

Siltä osin kuin omarahoitus ylittää myönnetyn avustuksen mukaisen vaaditun 25%, saa ylittävällä osalla toteuttaa myös muuta toimintaa. Esimerkki: jos työpajan kustannukset ovat 100 000 euroa, ja myönnetty avustus on 50 000 euroa, on avustukseen suhteutettu omarahoitusvaade 21 875 euroa. Tällöin hakijalle tämän ylittäväksi omarahoitusosuudeksi jäävä 28 125 euroa voi kattaa myös muuta toimintaa – ministeriöllä ei ole sananvaltaa tähän osioon. Eli myönnetyllä avustussummalla sekä sen saamiseksi edellytettävällä 25% omarahoitusosuudella voi tehdä vain hyväksytyjä toimintamuotoja.

Tällaisessa tilanteessa työajanseuranta on hyvin suositeltavaa, jotta pystytään huolehtimaan työajan oikeaoppisesta jakautumisesta. Näiden valmennuspalveluiden tuottamisesta syntyviä kustannuksia ja niiden tilastoja ei kuitenkaan tule merkitä loppuselvitykseen. Avustuksen alainen toiminta tulee eriyttää omalle kustannuspaikalleen.

Haluaisin varmistaa, että olen ymmärtänyt viestin oikein lähinnä aikataulun osalta. Eli ohjeistus koskee seuraavaa avustuskautta? Meillä avustuskausi alkaa 1.8. eli onko niin, että voimme heinäkuun loppuun asti toimia niin kuin ennenkin ja sen jälkeen meillä ovat käytössä vain hyväksytyjä toimenpiteitä?

Kyllä, kyse on vuoden 2026 aikana alkavasta avustuskaudesta – kesken hankekauden ei muutoksia tarvitse tehdä. Tarkennuksena vielä, että vuonna 2026 alkavalla toimintakaudella ei voi siis toteuttaa hyvinvointialueiden järjestämisvastuulle kuuluvaa tuen tarpeisiin vastaavia sosiaalipalveluita, työvoimaviranomaisen vastuulle kuuluvia valmennuspalveluita, opetuksen tai koulutuksen järjestäjän vastuulle kuuluvia toimenpiteitä oppilaitoksessa kirjoilla olevan nuoren oppimisen tueksi, eikä tutkintokoulutukseen valmentavaa opetusta.

Tällä hetkellä meillä palvelu on nimeltään nuorten työelämävalmennus ja ongelma on, mitä työllisyysalue siitä lausuu maksajan suuntaan. Keskusteluun on noussut nuorten oikeus työttömyysetuuteen järjestämässämme palvelussa. Lausuntokoodeja ovat esimerkiksi uravalmennus, työkokeilu, kuntouttava työtoiminta. Tällä hetkellä lähin koodi olisi uravalmennus. Kysymys kuuluu, voiko nuorten työpaja tuottaa nuorten valmennusta työllisyysalueen kanssa yhteistyössä uravalmennus nimellä, jolloin palvelu katsottaisiin työllistymistä edistäväksi palveluksi ja nuori olisi oikeutettu työttömyysetuuteen sekä kulukorvaukseen?

Työllisyysalueen alaisista toiminnoista olemme kesällä lähetetyssä ohjauskirjeessä rajanneet pois "työvoimaviranomaisen vastuulle kuuluvat valmennuspalvelut", jotka laissa (laki työvoimapalveluiden järjestämisestä 380/2023, 53§) on määritelty termein työhönvalmennus, uravalmennus ja työnhakuvalmennus. Näitä palveluita ei voi järjestää nuorisotyön avustuksella omana toimintamuotonaan. Näihin liittyviä sisältöjä voi kuitenkin järjestää osana pajalla tarjottavaa nuorisotyöllistä valmennusta (esim. nuorten työelämävalmennus).

Se, miten nuoret merkataan työllisyyspalveluiden järjestelmissä tai miten se kirjataan työllisyysasiantuntijoiden lausuntoihin, ei ole OKM:n toimivallan alaista linjattavaa. TEM on valmistelemassa tästä omaa ohjeistustaan, ja tähän liittyen lisätietoja osaa antaa parhaiten Janne Savolainen. Työllisyysasioissa ohjeistaminen on yleisesti ottaen KEHA -keskuksen vastuulla, heihin saa yhteyttä esimerkiksi Tuutti-palvelun kautta: [Tuutti-palvelu - KEHA-keskus](#).

Inton tilaisuus 24.9.2025 OKM:n esityksessä Oppivelvollisuuden suorittaminen työpajaympäristössä, powerpointdiassa lukee: "Jotta oppivelvollisuutta voi suorittaa nuorten työpajoissa, on oppivelvollisen nuoren ensin hakeuduttava nivelvaiheen koulutukseen tai tutkintoon johtavaan koulutukseen, josta hänet ohjataan nuorten työpajalle." OKM ohjauskirje ristiriitainen tämän dian tekstin kanssa.

Dia/esitys, johon viitataan, nimenomaan ohjaa siihen, että kun nuori on oppilaitoksessa kirjoilla ja tulee suorittamaan TUVA-opintojaan pajalle, niin silloin oppilaitos korvaa nuoresta esim. päiväkohtaisella korvauksella nuorten työpajalle – eli ei mene nuorisotyön avustuksen alaiseksi toiminnaksi. Nämä rahoitusasiat on mainittu eri dialla ko. Kati Louneman esityksessä. Kyseinen esitys on löydettävissä [täältä](#).

Koskeeko poisrajaus kaikkia opiskelijoita, ettei pajan kirjoilla voi olla enää ensi vuonna ollenkaan opiskelijoita, vaikka pajajakson sisältö olisi jotain muuta, mitä lait määrittävät (lukiolaki 714/2018, 28§ & laki ammatillisesta koulutuksesta 531/2017, 63§, laki tutkintokoulutukseen valmentavasta koulutuksesta 1215/2020). Vai tuleeeko tässä vastaan koulutuksen järjestäminen eli esim. tuvalaisia ei voi olla pajoilla, koska pajoilla ei ole koulutuksen järjestämislupaa? Eli onko todella näin, ettei minkään koulun kirjoilla oleva opiskelija/ oppilas voi olla samaan aikaan pajan asiakkaana?

Oppilaitosyhteistyö on edelleen sallittua, kunhan nuorten työpajojen valtionavustuksella ei tuoteta sellaista palvelua, mikä on lakisääteisesti oppilaitoksen vastuulla ja siihen on osoitettu muuta rahoitusta esim. kunnan valtionosuuksissa. Nuorten työpajatoiminnan avustusta ei voi siis käyttää esimerkiksi koulutuksen järjestäjän vastuulle kuuluvan opetuksen tai oppimisen tuen järjestämiseen, vaan näihin tulee löytää rahoitus muualta. Oppilaitosyhteistyö vaatii aina sopimista nuorten työpajan ja koulutuksen järjestäjän välillä.

Hallitusohjelman pohjalta työstetyt lukiokoulutuksen oppimisen tukea koskevat muutokset ovat astuneet voimaan 1.8.2025 ja ammatillisen koulutuksen oppimisen tukea koskevat muutokset astuvat voimaan 1.8.2026. Jos oppilaalla on vaikeuksia oppimisessa tai opetukseen

osallistumisessa, tulee hänen saada tarvitsemiaan tukimuotoja ja tukitoimia. Vastuu näiden järjestämisestä on koulutuksen järjestäjällä. Ammatillisen koulutuksen osalta oppimisen tuen kustannukset sisältyvät ammatillisen koulutuksen rahoitusmalliin, joka uudistuu vuonna 2026. Lukiokoulutuksen oppimisen tuesta kerrotaan lisää [tässä Powerpointissa](#) ja ammatillisen koulutuksen oppimisen tuesta kerrotaan lisää [tässä Powerpointissa](#).

Koska ammatillisen koulutuksen osalta kyseinen laki on vasta tulossa voimaan, ja täten ammatillisen koulutuksen oppimisen tuen tarkempi määrittely vielä kesken, on nuorten työpajan hyvä olla kehittämässä yhteistyössä valmennustoimintaa, joka vahvistaa koulutuksen järjestäjän toteuttamaa tukea.

Nuoren ollessa oppivelvollisuusikäinen on TUVA-opintojen suorittaminen sekä nuorten työpajatoiminnan käyttäminen vaihtoehtoisena oppimisympäristönä opinnollistamisen keinoin mahdollista nuorten työpajalla, sikäli kun siitä on sovittu sen oppilaitoksen kanssa, jossa nuori on kirjoilla. Tämä ei ole kuitenkaan nuorten työpajatoiminnan avustuksen alaista toimintaa, vaan koulutuksen järjestäjän tulee maksaa tästä korvausta nuorten työpajalle.

Keskeyttämisuhan alla olevaa ammatillisessa koulutuksessa olevaa nuorta voidaan tukea koulutussopimuksen, eli palkattoman työharjoittelun avulla. Nuorten työpajalle koulutussopimusjaksoa suorittamaan voidaan ottaa siis ensisijaisesti opintojen keskeyttämisvaarassa oleva nuori, jonka oppimista tuetaan nuorisotyöllisellä valmennuksella. Tämä kokonaisuus hyväksytään nuorten työpajatoiminnan avustuksen alaiseksi toiminnaksi, sillä nuorten työpaja rinnastetaan työpaikaksi, jolle oppilaitos ei voi tästä sopimusmuodosta maksaa korvausta.

Mikäli nuoren opinto-oikeus keskeytyy, voi nuorten työpaja tukea avustuksen alaisena toimintana nuoren paluuta opintoihin eri valmennuksen menetelmin.

Nuorten työpaja voi myös auttaa koulutuksen ulkopuolella olevaa nuorta pääsemään opiskelemaan tarjoamalla nuorten työpajan omana valmennuksena opiskeluun valmennusta. Myös tavoitteena olevien opintojen etukäteissuorittaminen on mahdollista opinnollistamisen prosessin myötä.

Kerätäänkö edelleen kaikki tiedot PAR järjestelmän kautta? Tuleeko hakijan edelleen kirjata kaikki nuorten toimenpiteet parkkiin?

PAR -järjestelmää käytetään kuten ennenkin. Me vaan erittelemme sieltä jatkossa aina tarvittaessa omaksi kokonaisuudekseen valtionavustuksella tehtävät toimenpiteet – näin saadaan kysyttäessä tarkka tieto siitä, että mitä nimenomaan tällä avustuksella tehdään. Nyt luvuissa on mukana kaikki nuorten työpajoilla tehtävät toiminnot, myös myyntipalveluna tehdyt.

Mikäli ohjauskirje aiheuttaa vielä muita kysymyksiä, ole yhteydessä sähköpostitse erityisasiantuntija Anu Mäkiseen etunimi.sukunimi@gov.fi.